

Prima instanță: judecătoria Buiucani mun.Chișinău
judecător: E.Cojocari
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: N.Vascan, E.Fistican, V.Negru

Dosarul nr.2ra-2566/16

Î N C H E I E R E

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Bondareanco Eduard

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 prin care a fost
menținută hotărîrea judecătoriei Buiucani mun.Chișinău din 22 decembrie 2015

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bondareanco Eduard
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii
Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiune ilicite ale
organului de urmărire penală, procurorului și instanței de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 25 februarie 2015, reclamantul Bondareanco Eduard, s-a adresat în
judecată împotriva Inspectoratului Ministerului Justiției al Republicii Moldova,
Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura
Generală a Republicii Moldova, solicitînd repararea prejudiciului material și moral
cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, procurorului și
instanței de judecată.

În motivarea cererii, a indicat că, la data de 30 noiembrie 2011, de către ofițerul
de urmărire penală al Direcției nr.2 a DGUP a Centrului pentru Combaterea Crimelor
Economice și Corupției, Crudu Ion, în privința sa a fost începută urmărirea penală pe
cauza penală nr.2011036831 în baza indicilor infracțiunii, prevăzute de art.326 alin.1)
Cod Penal.

Ulterior, la data de 01 decembrie 2011, judecătorul de instrucție al Judecătoriei
Buiucani mun. Chișinău, Morozan Ion, fără a studia materialele prezentate și fără a da
o apreciere corectă circumstanțelor cauzei, a semnat încheierea, prin care a fost
autorizată efectuarea măsurilor operative de investigație și de urmărire penală și
anume: examinarea corporală și percheziția corporală a sa, percheziția în încăperi și
automobile și cercetarea la fața locului, pe un termen de 30 zile, începînd cu data
eliberării autorizației.

A mai menționat reclamantul că, prin încheierea susmenționată a fost obligat procurorul să comunice instanței, în scris, despre finalizarea interceptării convorbirilor și durata acestora, cu toate că prin încheiere nu a fost autorizată efectuarea unor astfel de măsuri operative de investigație.

Astfel, la data de 02 decembrie 2011 de către colaboratorii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a fost efectuată percheziția și examinarea corporală a sa, fiind întocmit proces-verbal de percheziție și examinare corporală, a fost efectuată cercetarea la fața locului în biroul său de serviciu, fiind întocmit proces-verbal de percheziție.

Tot la data de 02 decembrie 2011, a fost reținut de către ofițerul de urmărire penală al Direcției nr.2 a DGUP a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Crudu Ion, precum că în baza art.166-167 Cod de procedură penală, în cadrul reținerii, în legătură cu înrăutățirea stării sănătății a fost chemată echipa de salvare, el fiind transportat la Spitalul Raional Cahul.

Necătfînd la aceste circumstanțe, ignorând prescripțiile medicilor, colaboratorii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției l-au deplasat totuși în mun. Chișinău, unde a fost încarcerat în Izolatorul de detenție al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Ulterior, la 03 decembrie 2011 și respectiv 04 decembrie 2011, fiind deținut în Izolatorul de detenție al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, la fel a solicitat acordarea asistenței medicale de urgență.

La data de 04 decembrie 2011, de către procurorul în Procuratura Anticorupție Lilian Rudei a fost pus ilegal sub învinuire.

La data de 05 decembrie 2011, de către procurorul în Procuratura Anticorupție Lilian Rudei, a fost eliberat din Izolatorul de detenție al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, conform prevederilor art.174 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală din lipsa temeiului de a fi privat în continuare de libertate.

De asemenea, reclamantul a mai menționat că prin ordonanța procurorului, adjunct al procurorului anticorupție, Viorel Morari din 10 ianuarie 2012, în urma examinării cererii sale, au fost excluși din grupul de urmărire penală directorul adjunct al Direcției Generale Teritoriale Sud a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, șef al Direcției pentru combaterea corupției - Munteanu Anatolie, pe motiv că în anii 1996-1997 și respectiv 2004, el fiind în exercițiul funcției de procuror în Procuratura raionului Cahul, a examinat materiale în privința lui Afteni Valentin pe faptul maltratării de către ultimul a diferitor persoane și a examinat o cauză penală privind fals în actele publice, comis de Munteanu Anatolie.

Potrivit raportului de expertiză tehnică a documentelor nr.359 din 30 ianuarie 2012, efectuat de Institutul de expertize legale din Harkov a Ministerului Justiției al Ucrainei, textele din ordonanța din 01 decembrie 2011, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, Lilian Rudei, și din încheierea nr.11-3650/11 din 01 decembrie 2011, emisă de judecătorul de instrucție, Moroșan Ion, au fost imprimare la aceiași imprimantă ce se confirmă prin copia autenticată a raportului de expertiză tehnică documentelor nr.359 din 30 ianuarie 2012.

Ca rezultat, la data de 28 februarie 2012, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Lilian Rudei, a fost dispusă încetarea urmăririi penale în privința sa deoarece acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii.

Astfel, reclamantul menționează că, în urma acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală și ale judecătorului de instrucție, i-a fost cauzat atât prejudiciu material, care constă din următoarele: drept rezultat al percheziției și reținerii sale ilegale și punerii ilegale sub învinuire s-a înrăutățit starea sănătății, confirmat atât prin solicitările de asistență medicală de urgență în perioada aflării sale în detenție ilegală, cât și prin necesitatea continuării tratamentului. Astfel, imediat după data eliberării din Izolatorul de detenție, în perioada 06 decembrie 2011 - 29 decembrie 2011, a procurat medicamentele prescrise la prețul total de 894 lei.

Totodată, pentru participarea la acțiunile de urmărire penală, pentru demonstrarea nevinovăției sale, i-a fost cauzat și prejudiciu material, după cum urmează: 5 260 lei - cheltuieli de transport, legate de necesitatea deplasării cu automobilul personal din cauza stării de sănătate din or. Cahul în mun. Chișinău. De asemenea, pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor a suportat cheltuieli precum costul expertizei 675,36 hrivne, conform cursului oficial la data achitării echivalentul a 998 lei și costul drumului tur-retur 672,44 hrivne x 2 = 1344,88 hrivne, conform cursului oficial la data achitării - echivalent 1973 lei.

Invocă reclamantul că în urma acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală și ale judecătorului de instrucție, i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 9 125 lei.

Totodată, i-a fost cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează în felul următor și anume: a suferit stresuri din cauza încălcării drepturilor sale, din cauza neliniștii, nedreptății, retrăirilor, depresiei, insomniei, dureri de cap; a fost afectat moral, a pierdut încrederea în organele de drept. Despre învinuirea înaintată au aflat și prietenii săi, care s-au îndepărtat de el, astfel fiindu-i afectată familia, care este compusă inclusiv dintr-un magistrat, care a avut de suferit moral și profesional.

Relevă că i-a fost defăimată reputația profesională, deoarece dânsul și-a început activitatea de muncă în noiembrie 1994 în cadrul Procuraturii raionului Cahul, fiind desemnat inițial în funcția de ajutor-interimar al procurorului, apoi anchetator superior al procuraturii, apoi anchetator superior al procurorului. Ulterior, a activat în Procuratura Generală a Republicii Moldova în funcția de anchetator superior pentru cauze excepționale al Procuraturii Generale, iar după în funcția de procuror al Direcției urmărire penală a Procuraturii Generale a Republicii Moldova. La 25 iunie 2004, a fost desemnat în funcția de judecător la Judecătoria Vulcănești, unde a activat pînă în 02 iulie 2008, fiindu-i acceptată cererea de demisie din proprie inițiativă. În perioada 02 iulie 2008 – 16 octombrie 2008 a activat în calitate coordonator al Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Din 06 octombrie 2008 activează ca avocat. Concomitent, în perioada activității în funcțiile de procuror, judecător, avocat, prin cumul a activat în funcțiile de lector universitar la Catedra de Drept al Universității Real-Umaniste Cahul, apoi lector universitar la Catedra de Drept al Universității de Stat "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Cahul. Susține că stresul provocat și starea de frustrare, defăimarea reputației profesionale, încălcarea drepturilor sale, nu pot fi compensate doar prin faptul că a fost încetată urmărirea penală printr-o simplă constatare. Suferințele fizice și psihice, provocate în rezultatul percheziției și reținerii sale egale, punerii ilegale sub învinuire, încălcării drepturilor sale, reclamantul le estimează la suma de 100 000 lei, care solicită a fi încasate din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul său, precum și prejudiciul material cauzat în sumă de 9 125 lei.

Prin hotărîrea judecătoreiei Buiucani mun. Chişinău din 22 decembrie 2015, acţiunea a fost admisă parţial, fiind dispusă încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova şi Ministerului Finanţelor al Republicii Moldova, în folosul lui Bondarencu Eduard, prejudiciul material cauzat în urma acţiunilor ilicite ale organului de urmărire penală în sumă de 8 863,60 lei şi prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei. În rest acţiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Instanţa de fond a concluzionat că, reclamantul a avut calitatea de învinuit în cadrul urmăririi penale pornite în baza unor probe acumulate de organul de urmărire penală. Prin ordonanţa procurorului în Procuratura Anticorupţie, Lilian Rudei, a fost încetată urmărirea penală privind învinuirea sa în comiterea infracţiunilor prevăzute de art.326 alin.1) Cod penal, din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii. Prin urmare, reclamantul dispune de dreptul de reparare a prejudiciului moral cauzat conform Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545-XII din 25 februarie 1998. Totodată instanţa a menţionat că, prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei, solicitat de reclamant, este unul exagerat, iar suma de 10 000 lei, cu titlul de prejudiciu moral ar fi una rezonabilă suferinţelor acestuia.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 15 iunie 2016, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova şi Bondarencu Eduard, cu menţinerea hotărîrii judecătoreiei Buiucani mun.Chişinău din 22 decembrie 2015.

Instanţa de apel a conchis că instanţa de fond corect a ajuns la concluzia că reclamantul dispune de dreptul de reparare a prejudiciului moral cauzat conform Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545-XII din 25 februarie 1998. Or, în speţă, se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor de judecată.

Totodată, instanţa de apel a menţionat că, prima instanţă justificat a conchis că la aprecierea prejudiciului moral care îl va acorda reclamantului, se va ţine cont de faptul că în privinţa acestuia a fost efectuată percheziţia şi examinarea corporală, fiind reţinut şi instalat în izolatorul de detenţie preventivă a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei, pe o perioadă de 3 zile, fapt ce a generat o doză de atingere a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, demnitatea acestuia, a fost citat la organul de urmărire penală, stare de stres şi frustrare a reclamantului a avut un impact negativ asupra acestuia în societate. Relativ, la întinderea despăgubirii pentru acest prejudiciu moral, la care reclamantul este îndreptăţit, este justificată aprecierea primei instanţe luînd în consideraţie echitatea faţă de părţile procesului, aprecierea atentă şi pertinentă a complexului material probator, evaluarea adecvată daunelor compensatoare, fiind, totodată, concluzia instanţei imparţială şi echidistanţă în acest sens.

Nefiind de acord cu decizia menţionată, la data de 02 septembrie 2016, Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei Curţii de Apel Chişinău din 15 iunie 2016 şi hotărîrii Judecătoreiei Buiucani mun.Chişinău din 22 decembrie 2012, cu pronunţarea unei noi hotărîri de respingere a acţiunii ca neîntemeiată.

La data de 11 octombrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs Bondareanco Eduard, solicitînd modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și a hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2015 în partea încasării din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, cu încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, în beneficiul său, a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

În motivarea recursului său, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că, consideră decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2015, ca fiind netemeinice și pasibile casării, după caz modificării, iar în acest sens invocă următoarele.

Menționează că, primul argument invocat în susținerea netemeinicii actelor judecătorești contestate, constă în faptul că instanțele ierarhic inferioare, la primirea soluției judecătorești, au aplicat eronat normele de drept material cu privire la determinarea aplicabilității prevederilor Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 la circumstanțele invocate în speța examinată. Or, în astfel de circumstanțe, instanța de apel urma să respingă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Eduard Bondareanco cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, pe motiv că prevederile Legii respective sunt inaplicabile acțiunii înaintate.

Susține că instanța de fond corect a constatat, că în privința intimatului-reclamantului a fost emisă ordonanța prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința acestuia, deoarece acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii, această împrejurare nefiind negată sau infirmată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. Totuși, motivarea instanței de apel precum că reclamantul este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr.1545, pe motiv că ilegal a fost supus acțiunilor de urmărire penală în cauza menționată, este nefondată și eronată, deoarece prin prisma prevederilor art.3, alin.(1) din Legea menționată supra, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului. Or, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume, existența faptei ilicite. La caz însă, nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau a organului ierarhic superior prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

Un alt argument în susținerea netemeinicii deciziei contestate, recurentul invocă faptul că instanțele de judecată inferioare nu au luat în considerare pct.14 din hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiției nr.8 din 24 decembrie 2012, potrivit căruia examinarea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, nu ține de competența instanței civile, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul procedurilor penale. Prim urmare, instanța de fond neîntemeiat și contrar prevederilor legale a constatat ilegalitatea acțiunilor organelor de drept, fapt ce nu poate intra în sarcina instanțelor civile, or, litigiu de judecată întemeiat în baza Legii nr.1545 este cu caracter civil și nu ține de competența instanței de judecată de a se expune pe marginea circumstanțelor ce țin de desfășurarea urmăririi penale.

A mai invocat recurentul că, instanța de fond și instanța de apel nu au constatat și nu au elucidat circumstanțele importante pricinii pe deplin, și-a bazat decizia pe fapte neprobate și declarative. La fel, nu s-a demonstrat prin mijloace de probă, în ce constă reputația intimatului anterior intentării urmăririi penale și modificarea acesteia prin raportare la percepția cetățenilor, după data încetării urmăririi penale. Mai mult, nu este probat faptul că intimatul se bucura de o reputație ireproșabilă anterior aflării sub urmărire penală.

În final invocă că instanța de fond nejustificat și exagerat a dispus încasarea în beneficiul intimatului a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care nu există nici un temei de acordare a despăgubirii bănești, întrucât nu au fost constatate drept ilegale acțiunile organelor de drept, precum și nu a fost probat prin probe pertinente, concludente și argumente justificative suportarea suferințelor morale. Consideră că suma de 10 000 lei, acordată de către instanță pentru despăgubirile morale este destul de exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse a fi suportate, ținându-se cont de natura dreptului lezat, durata desfășurării urmăririi penale, neaplicării măsurilor preventive, statutul și vârsta reclamantului, precum și de faptul că cauza penală intentată în privința acestuia nici nu a fost înaintată în judecată, fiind încetată la stadiu de urmărire penală. La fel eronat și neîntemeiat a fost dispusă încasarea prejudiciului material în mărime de 8863,60 lei, în condițiile în care nu sunt probate cu probe pertinente și concludente suportarea acestui prejudiciu și legătura de cauzalitate dintre acesta și efectuarea urmăririi penale. Or, argumentele invocate de către reclamant în justificarea acestei pretenții nu reprezintă careva legătura cauzală și directă cu intentarea dosarului penal, în condițiile în care nu există nici un document oficial ce ar confirma faptul că prezența reclamantului anume pentru data calendaristică indicată a fost solicitată de către organele de drept și judecătorești, precum și dacă în general a și fost prezent.

Solicită recurentul casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătorei Buioucani mun.Chișinău din 22 decembrie 2012, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului său, recurentul Bondarencu Eduard a invocat că, instanța de fond, cât și instanța de apel, au concluzionat corect în hotărârile sale, că cerințele dînsului cad sub incidența prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, însă au apreciat greșit că suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral de 100 000 de lei este una exagerată.

Menționează că, prejudiciul moral evaluat la suma de 100 000 lei constă din următoarele: drept rezultat al percheziției și reținerii sale ilegale și s-a înrăutățit starea sănătății, fapt confirmat atît prin solicitările asistenței medicale de urgență în perioada aflării în detenție ilegală, cât și prin necesitatea continuării tratamentului. Or, în cadrul reținerii, dînsul a fost transportat la Spitalul Raional Cahul, la 03 decembrie 2011 și la 04 decembrie 2011, fiind deținut în izolatorul de detenție preventivă al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, la fel a solicitat acordarea asistenței medicale de urgență; imediat după data eliberării din izolatorul de detenție - 06 decembrie 2011 pînă la 29 decembrie 2011 și din 09 ianuarie 2012 pînă la 27 ianuarie 2012 la fel a fost nevoit să urmeze tratament, fapt confirmat prin extrasul din fișa medicală și certificatele de concediu medical, anexate la materialele pricinii. Mai mult, din acea perioadă, este nevoit să urmeze cu regularitate cursuri de tratament

medical în legătură cu înrăutățirea stării de sănătate, drept urmare a acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală. Concomitent, a suferit stresuri din cauza percheziției și examinării corporale, percheziției în biroul de serviciu, reținerii și detenției în izolatorul de detenție preventivă al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, din cauza încălcării drepturilor sale, din cauza neliniștii, nedreptății, retrăirilor, depresiei, insomniei. Prin urmare, a fost afectat moral, a pierdut încrederea în organele de drept, i-a fost afectată familia, care este compusă inclusiv dintr-un magistrat, care a avut de suferit moral și profesional.

Astfel, consideră că stresul provocat, înrăutățirea stării de sănătate, starea de frustrare, defăimarea reputației profesionale, încălcarea drepturilor sale, nu pot fi compensate doar prin faptul că a fost încetată urmărirea penală sau printr-o simplă constatare. Or, suferințele fizice, legate de înrăutățirea stării de sănătate și suferințele psihice, provocate în rezultatul percheziției și reținerii ilegale, punerii ilegale sub învinuire, defăimării reputației profesionale, încălcării drepturilor, recurentul le estimează la suma de 100 000 lei, care solicită a fi încasate din bugetul de stat.

La fel, consideră recurentul drept neîntemeiate argumentele intimatului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, precum că acțiunile organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale judecătorului de instrucție, întreprinse în privința recurentului au fost dispuse în limita legii și nu există temeii pentru repararea prejudiciului moral și material cauzat conform Legii nr.1545 din 25.02.1998, or, acestea sunt lipsite de suport juridic, deoarece urmărirea penală a fost încetată pe temeii de reabilitare, deoarece acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii.

Solicită recurentul Bondareanco Eduard modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și a hotărârii Judecătorei Buiucani mun.Chișinău din 22 decembrie 2015 în partea încasării din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, cu încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, în beneficiul său, a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel la data de 08 august 2016 (f.d.229, vol.I). Astfel, ținând cont de faptul că Ministerul Justiției al Republicii Moldova a recepționat actul contestat la data de 11 august 2016 (f.d.8, vol.II), iar Bondareanco Eduard la 12 august 2016, recursurile declarate la 02 septembrie 2016 și respectiv la 11 octombrie 2016, sunt considerate depuse în termen.

La data de 03 octombrie 2016, în adresa intimaților Bondareanco Eduard, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, a fost expediate spre cunoștință copia recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.12, vol.II).

La data de 12 octombrie 2016, intimatul Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În motivarea referinței a invocat că, argumentarea poziției Procuraturii Generale coincide cu poziția Ministerului Justiției. Invocă că, în speță este vorba despre banii

publici, iar mărimea compensației care urmează a-i fi calculată și achitată reclamantului nu trebuie să prejudicieze interesul public și să nu excedă limita rezonabilă, astfel încât să nu poată fi privită ca o modalitate de îmbogățire fără justă cauză.

Menționează că instanța trebuie să țină cont de principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral și material, luând în considerare și materialul probator invocat de reclamant în sarcina căruia îi revine, conform prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă.

Solicită intimatul admiterea cererii de recurs depuse de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova în sensul invocat.

Intimații Bondarencu Eduard și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, nu și-au valorificat dreptul de a depune referința la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Totodată, la data de 17 octombrie 2016, în adresa intimațiilor Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, au fost expediate spre cunoștință copia recursului declarat de către Bondarencu Eduard cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.23, vol.II).

Intimații Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, nu și-au valorificat dreptul de a depune referința la recursul declarat de Bondarencu Eduard.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Bondarencu Eduard sunt inadmisibile, din urmatoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Bondarencu Eduard nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Argumentele invocate în recursurile declarate nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept

procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Bondareanco Eduard ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Bondareanco Eduard se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu